

POLOŽAJ SE JE ZAČEL POSTOPNO NORMALIZIRATI V TRAGIČNO PRIZADETEM BOSANSKEM MESTU

PRESIEDNIK REPUBLIKE TITO
OBISKAL RAZDEJANO BANJALUKO

Pohvalne besede predsednika za učinkovito organizirano pomoč prebivalstvu
Doslej so iz ruševin izkopal sedemnajst trupel, ranjencev pa je kakih šeststo - Še nemogoča ocena materialne škode - Ogromna škoda tudi v sednjih občinah - Težave z vodo in prehrano - Lepo vreme olajšuje delo reševalcev

(Od našega posebnega dopisnika)
BANJALUKA 28. — Ko se letalska krila spuščajo vedno niže, opekljena v jesenskem soncu, podari Banjaluka že znano sliko: tal porušena opazovalna, od katere je ostalo še samo kup razmetane opeke, sredi njega pa močniti tovarniški dimnik, ki je dobil obliko nekake rahlje črke «S». Potresni sunek je dimnik premaknil pri dnu in v sredini, vrh pa mu je odbil.
To je prva in najstrašnejša slika, ki pa se ne nekoliko spremeni že na letališču samem, zasilen boljši spornost kot vojaškemu objektu, ki pa ga ima trdno v rokah vojaške letalstva z vrzno disciplino in vojaškimi letalci, ki pa so že dosegli opravili svoje delo, ko so včeraj v zabregah in sarajevski bolnišnici odpravili veliko večino ranjenecov pa tudi drugih bolnikov docela onesposobljene banjalučke bolnišnice.
Ko pogledaš mesto iz letala ali iz helikopterja, prvi vtis niti ni tak strašoten. Vidi se samo nekaj porušeni strehi, skoraj vsi dimniki so podrti, na ulicah pa ni ruševin in večina stavb ne kaže resnejših znakov potresa.
Dejansko stanje pa je povsem drugačno. Iz verjetno docela točne prve ocene, da je mesto za 80 odst. porušeno, da bo skratka treba zgraditi povsem novo mesto, razen morda nekaterih nebotičnikov, na katerem niso popokala niti okenska stekla, čeprav je v notranjosti velika škoda.
Helikopter, s katerim se prevažajo

nevarnost, da se bo podrla in je zato za ljudi še vedno nevarna.
Na velikem trgu v središču mesta so okrog nepoškodovane spomenike padlim partizanom goli sotori, v sredini pa pisalne mize, polne radijskih aparatov, pisalnih strojev in drugih pisarniških potrebščin. Tu so sedaj možgani pa tudi srce razrušenega mesta, saj tu stalno zaseda poseben štab, ki vsiljuje vso pomoč, ki ukazuje armadi, policiji, družbenim in drugim organizacijam, skrbi za evakuacijo starej in otrok, za prehrano, za dobavo vode, sotorov in drugega. Štab deluje mirno, če ne od nečulje, ko je bil prvi potresni sunek in je zasedel tu di v ponedeljek v izredno masivni iz rezanega kamna zgrajeni stavbi občinske skupščine. Sredi najbolj vroče razprave pa je ob 9.11 prišlo do drugega potresnega sunka in tudi občinska palača je bila močno poškodovana, ker je na mizo padel težak kristalni lstenec. Vspiral se je na drugi ruševine, kakor po čudežu pa ni bil noben član štaba niti opraskan.
Z nami je simpatični dekle, študentka, ki nam je dejala: «Bili smo v občinski palači izredno trudni, saj nismo spali vso noč, ko je nenadoma prišlo do drugega strahotnega sunka. Vse se je stemnilo. Prah in ruševine so nas prekrile. Od takrat smo stalno na nogah, oblačeni, kot smo bili v nedeljo, ko nas je zajel potres. Spali smo po klopih, kakor je nekdo pač mogel, in se ponoči gredli ob ognju.»
S solzami v očeh nadaljuje: «Tako lepo mesto smo imeli in postajalo je vedno lepše, sedaj pa Banjaluka ni več.»
Po cestah vlada vzoren red; dobiš vtis, da je praznični dan, vse je na ulicah, povsod je živahno. Samo obrabi niso praznični, temveč zaskrbljeni, polni globoke žalosti. Pa tudi trenutne težave se bodo rešile. Še vedno ni vode, ki jo dobavljajo le s cisternami, ki so jih pripeljali iz vseh jugoslovanskih mest. S prehrano je težko, saj so bili mnogi v ponedeljek lačni. Danes pa so pričeli redno dobavljati hrano: družine dobivajo po hlebec kruha in nekaj druge mrzle hrane na dan. Najtežje pa je z namestitvami, saj je sotorov premalo in še vedno na desettisoč oseb po neobmoč brez vsakršne koliščice.
Sprva smo krenili v občinsko palačo, ki je sicer zastražena, vendar dovoljuje vstop s spremstvom. Dragoceno marmornato stopnišče je samo še kup ruše-

vin. Ko se dvigamo v drugo nadstropje, je slika vedno hujša in ruševin vedno več. Samo stenska ura še vedno točno kaže čas.
Nasproti je stavba električnega podjetja, moderna, zidana z železobetonskimi nosilci, ki so vzdržali strahotno silo potresa, razen enega. Zato pa je znotraj polna ruševin, saj so popokali vsi vmesni zidovi, nekateri pa so se tudi zrušili.
Na osrednji ulici, širokem modernem dreveredu, ruševin skoraj ni več videti, vse so odstranjene. Visoke moderne stavbe, vse popokane, okrog njih pa hodi komisija z žalostnimi izrazi na licih in vrste se rdeči križi. V nobeni stavbi ni žive duše, policija ne dovoli pristopiti. Naslednja je velika in močnata stara stavba, ki bo cela porušena, vojaki s čeladami pa še vedno odstranjujejo ruševine.
Ko pišemo to poročilo, še vedno ni znano točno število smrtnih žrtev in se čujejo neuredne vesti, da je število mrtvih preko 15. Relativno zelo malo pa tako strahotno nesrečo. Delno gre za «srečo» v nesreči, saj je prvi potresni sunek že opozoril na nevarnost, istočasno pa so oblasti že prvi dan opravile svoje naloge in so prepovedale dostop v stavbe, kjer bi bila nevarnost najhujša. Delno pa gre za konfiguracijo mesta samega: nameščeno je na široki zelenici, polno vrhov, hiše se ne stiskajo med seboj, pri čemer so prav gotovo morali imeti besedo tudi občinski načrtovalci in ustvarjalci regulacijskega načrta.
Tudi trenutne posledice niso tako tragične, kot bi to lahko pričakovali. Tudi tu gre spekulacija: občinski ljudje so bili seveda preplašeni, poteg pa se je narava usmilila in je lepo toplo jesensko sonce. Kaj bi bilo, če bi, kot je to dobo normalno, padel vztrajen mrzel dež? Odlično vlogo pa je igrala človeška pomoč in to predvsem izredno hitro in odlično organizirana pomoč armade ter zdravstvene službe.
Okrog 18. ure je po cestah in ulicah težko prizadeta mesta postalo še živahnije, ustvarili se je spontan špirl prebivalcev, ko se je razširila vest, da bo Banjalučke obiskal predsednik republike maršal Tito. Pripeljal se je v vojaškem helikopterju naravnost v mesto in se nato z avtomobilom peljal po osrednji ulici, ki nosi naziv Maršala Tita. Ustavil se je pred štiri nadstropno zgradbo, ki jo nazivajo «Titinica» in ki je najtežje poškodovana v središču mesta. Reševalna skupina je samo za trenutno prenehal z delom ter toplo pozdravila predsednika. Tito je šel naprej mimo težko poškodovane minareta Ferhagija, ki je bil po-

Dva prizora z banjalučkih ulic

Seja ZIS za pomoč prebivalstvu Banjaluke

Sestaj se je tudi slovenski IS - Zabeleženih štirinajst novih lažjih potresnih sunkov na področju okrog bosanskega mesta

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 28. — Zvezni izvršni svet je na današnji seji pod predsedništvom Mitje Ribičić sprejel več sklepov, ki se nanašajo na ocenjevanje posledic potresa, da podkopi potres na področju Banjaluke. Zvezni izvršni svet je sklenil predložiti zvezni skupščini, da se prizadevanja potresu razdeli kot prva naloga pomoči 10 milijonov dinarjev in to polovico v gotovini, a druga polovico v hrani in industrijskih izdelkih. Vse delovne organizacije in združenje politične skupnosti bodo obveščeni plačila prispevka na stroške posledic potresa. Prav tako je carine prosto blago, ki se v ta namen uvažja. Prizadevanje prebivalstva bo omogočeno, da pod ugodnejšimi pogoji dobi potrebne izdelke.
Neposredno po katastrofi je prišlo do delom tudi zvezni štab za zaščito proti naravnim nesrečam. Po naloga štaba je zvezno ravnanje za rezervne takoj po vstopu v potresu poslalo v Banjaluko stroje, oboje, postelje, agregate za električno razsvetlavo in velike količine hrane. Zvezni izvršni svet je podvil tudi ukrepe, da se prizadevanja potresu čimprej pošlje potrebna količina cementa.
Zvezni izvršni odbor bo skupno z republikanskimi in mestnim štabom sodeloval v delu za koordinacijo in ocenjevanju posledic potresa. V ta namen je zvezni izvršni svet ustanovil tri delovne skupine, ki jim naložujejo člani zveznega izvršnega sveta. Njihova naloga je, da koordinirajo delo pristojnih zveznih in drugih organov v ocenjevanju posledic katastrofe.
Od vseh krajev Jugoslavije prihajajo v Banjaluko stroje, hrano, zdravilni in drugo pomoč. Potresni sindikat, številni občinski in republikanski izvršni svetovi so poleg materialne pomoči dodelili prizadevanju prebivalstvu občutno denarno pomoč. Neprecenljivo pomoč nudijo jugoslovanska ljudska armada, ki je med drugim poslala tudi kompletne kurirske skupine, velike količine zdravil, 39 sanitetskih štabov in na tisoče sotorov, 14 tisoč odelov, 30 avtomobilov za vojsko; je v Travniku organizirala tudi dodatno bolnišnico s 300 posteljami.
Izvršni svet skupščine Slovenije je odločil na današnji seji, da pošlje kot prvo pomoč Banjaluki en milijon dinarjev. Na seji, ki je bila posledica potresa, je zvezni izvršni svet skupščine Slovenije, ki je bil v Banjaluki, je sklenil, da skupščini slovenskega gospodarstva pošlje pomoč, da jo pošlje Banjaluki. Republikanski izvršni svet je ustanovil tudi poseben štab, ki koordinira pošiljanje pomoči prizadetim področjem. Sklenili so, da republiko tajništvo za gotovino pomoč pri obnovitvi tovarne zgradbe v Banjaluki. Zastopniki gradbenih in komunalnih podjetij sodelujejo bodo ustanovili posebne delovne skupine, ki bodo opremile in samostojno delo v republiki. Banjaluki so poslali tudi veliko število pomoči, ki jo pošlje Banjaluki. Mnoga slovenska podjetja so poslala pomoč.
Katastrofa Banjaluke je sprožila solidarnost tudi v inozemstvu. Prvi na izrazili sožalje in polnolični pomoči inozemski Rdeči križ.

BOZO BOZIC

Minister Restivo poročal o hudih incidentih v Pisi
Dokument političnega urada KPI

RIM, 28. — Minister za notranje zadeve Restivo je danes v senatu odgovorjal na vprašanja, ki so mu jih postavili senatorji različnih političnih strank v zvezi z dramatičnimi dogodki, do katerih je prišlo v Pisi, kjer je bil večer mladih studentov ubit v spopadu s policijo.
Restivo je podal kronološko sliko dogodkov, ki so razburili to skansko mesto. Začel je z 21. oktobrom, ko je skupina grških študentov, prištevajo atenskih polkovnikov, sklicala sestanek na mestni univerzi. To je sprožilo reakcijo drugih grških študentov in pripadnikov študentskega gibanja. V splošno, do katerih je pri tem prišlo, je morala priti nastopiti policija.
Restivo je nato omenil manifestacijo, ki jo je naslednjega dne priredila anarhistična federacija Pise, ko je prišlo do poskusa za sedenje sedeža neofašistične stranke. Dne 24. oktobra, je nadaljeval minister, se je napetost še povečala in je prišlo do prvih hudih incidentov. Zjutraj je skrajno desničarska sindikalna organizacija CISNAL nalepila po mestnih ulicah letake, katerih vsebina je bila hudo žaljiva za levčarske sile. Restivo je samo bežno omenil napad, ki so ga popolne nekateri pripadniki MSI izvedli proti mladim študentom. Nato je govoril o tem, kako se je velika skupina demonstrantov zbrala pred sedežem ministrstva, kjer je prišlo do prvih spopadov s policijo. Restivo je obtožil demonstrante, da so začeli metati proti agentom kamenje in molotove.
Glede včerajšnje demonstracije, ki so jo priredili občinski in pokrajinski odbor, politične stranke ter sindikalne in druge organizacije in katere se je udeležilo kakih 10.000 oseb, je Restivo dejal, da je povzročila mirno prehodila mestne ulice do Trga Martiri della Libertà, kjer bi morala govoriti županija Pise, socialistična Fausta Cecchini. Po poročilu Restiva so skupine ekstremistov, pripadnikov gibanja «Potere operaio» in drugih različnih protikristalskih organizacij, sklenile motiti manifestacijo. Iste ekstremistične skupine, je dejal, so nato odšle proti središču mesta ter napadle policijske sile z metanjem kamenja.
Glede smrti univerzitetnega študenta Cesareja Pardinija je minister dejal, da je obdukcija trupa pokazala, da je smrt povzročila travma zaradi udarca v prsni koš blizu srca. Svoja izjava je Restivo zaključil s pohvalnimi besedami za agente javnega reda, ki da so pokazali veliko potrpežljivost in odgovorno odločenost.
Po izjavi ministra so prevzeli besedo številni senatorji, med njimi Menichelli (PSIUP), ki je dejal, da se je v Pisi zbudila demokratska zavest mesta proti fašistični provokaciji, tako italijanski kot grški. Senator je obtožil policijo, da ni nastopila pravočasno ter izrekal zahtevo, da je treba izgnati iz Italije grške fašiste, agente polkovnikov.
Perna (KPI) je izrazil svoje nezadovoljstvo zaradi ministrskega odgovora ter dejal, da je treba o-

nemogočiti neofašistične izbruhe ter dati nov zagon sindikalnim pogajanjem.
Tudi Ferronija (PSI) niso opolnoma zadovoljili ministrstva izjava. Kronika dogodkov, je dejal, je sicer točna, vendar je ob tovrstnih dogodkih nemogoče ostati nevtralen. Po njegovem mnenju mora vlada zaščititi demokratske grške študente pred organizacijo, ki deluje v Italiji in je povezana s polkovniki.
O incidentih v Pisi je danes razpravljali politični urad KPI, ki je izdal poročilo, v katerem je obsojil, «v trenutku velikih in enotnih delavskih in ljudskih bojev», provokacijo reakcionarnih in fašističnih sil. Komunistični dokument oboja poskus, da bi, sprito (mavovnja in zakonitost boja delavstva, ustvarili ozračje, v katerem bi bilo mogoče z dejanji odkriti provokacije in politične diverzije ter kampanjo napadov in falsifikacij delavskega boja s strani tiska delodajalcev spremeni in značaj razrednega boja, ki je v teku, z namenom, da bi vnesli razkol v gibanje, izolirali delavski razred od drugih družinskih slojev in koristili na ta način stvari delodajalcev. Dokument oboja delo stalnice vade, ki tolerira reakcionarne in fašistične provokacije ter objektivno podpira nepostojnost delodajalcev in protidemokratske manevre skrajne desnice. KPI zahteva, da se ugotovi odgovornost vlade in policije v dramatičnih in tragičnih dogodkih zadnjih dni.

Glede nemške politike je kancler ponudil izjavo nemške demokratske republike pogajanja na vladni ravni brez slehernih diskriminacij. Namen teh pogajanj naj bi bila sklenitev pogodbe o sodelovanju. Ne pride pa v poštev priznanje nemške demokratske republike po Zahodni Nemčiji «de jure», je rekel kancler, ki je nadaljeval: «Tudi če obstajata v Nemčiji dve državi, nista druga za drugo enozvezna» in njuni odnosi morajo zavzeti poseben obliko. Ponovil je ponudbo o sklenitvi nenapadnih pogodb ter napovedal korake nove vlade pri treh zaveznikih silah, da bi se nadaljevali že začeti razgovori z ZSSR za izboljšanje položaja v Berlinu. Dodal je, da mora ostati status mesta Berlina, za katerega odgovarjajo štiri velike, nesprejemljive.
V polemiki s prejšnjo izjavo je kancler dejal, da bi bila morala reševanje konflikta v nemški državi, na način bi se bili izognili zvišanju cen, ki bodo dosegle najvišjo raven v bližnji prihodnosti. Vlada ima v gospodarski politiki za končni smoter «stabilnost brez zastoj».
V ta namen bodo naglo uresničili program petih točk: 1. finančno politiko, ki bo omogočala postopno spreminjanje ponudbe proizvodnih dobrin na notranjem tržišču. 2. Nadaljnje posvetovanje z emisijsko baniko, da se ugotovi, kakšna kreditna politika bo najbolje ustrezala novemu položaju, ki je nastal z revalvacijo marke. 3. Nadaljevanje sodelovanja v odvisnosti skupno akcijo, v katerem bodo morali biti očiščeni tudi zastoj. 4. Okrepitev sodelovanja v svetu za konjunkturo.

PROGRAMSKA IZJAVA ZAHODNONEMŠKEGA KANCLERJA BRANDTA

Poudarek na miroljubni politiki in ponudba pogajanj z NDR, Poljsko in Čehoslovaško

Ne prihaja v poštev priznanje NDR «de jure», pač pa njenega dejanskega obstoja Volja po okrepitvi demokracije v ZRN - Nezadovoljstvo demokristjanov

BONN, 28. — «Politika nove vlade zahodnonemške republike se ne razvija v znamenju kontinuitete in obnavljanja ter bo težila k uveljavljanju mirne ureditve v Evropi, ne da bi se pri tem odrekli pravici do samoodločbe» Tako je izjavil kancler Willy Brandt, ki je orisil v Bundesratu program vlade, kateri predseduje. Kar se tiče odnosov z nemško demokratsko republiko, je kancler predlagal pogajanja na vladni ravni, če da bi pri tem v mednarodno pravnem pogledu priznali.
V začetku seje so poudarile zornice so izvolili njene štiri podpredsednike. Takoj zatem je njen predstojnik von Hassel dal besedo novemu kanclerju koalicije SPD-FDP. Brandt je predvsem sporočil, da bodo v nemški zvezni republiki okrepili demokracijo ter da bodo pripravljeni državljanom bolj neposredno k uresničitvi reforme njihove države in družbe, v kateri živijo. Vlada namerava predložiti parlamentu zakonski osnutek, s katerim bi znižali starostno mejo volivcev od 21 na 18 let in pasivno volilno pravico, od 25 na 21 let. Hkrati je kancler pozval vse državljane, naj se v večji meri obvežejo v dejavnosti za razvoj demokracije, kajti v nasprotnem primeru ne more vlada delovati učinkovito in uspešno na raznih tržiščih.

5. Aktivno sodelovanje Bonn z organi EGS za bolj krepko usklajevanje finančne gospodarske politike ter za nadaljnji razvoj svetovnega monetarnega sistema. Predsednik vlade je zatem napovedal, da bodo modernizirali zakon proti evrom za svobodno konkurenco (antitrust) in za boljše nadzorstvo nad industrijsko koncentracijo zlasti na časnarskem tržišču.
Preden je obsežno govoril o zunanjih politiki nove vlade, je kancler Brandt na dolgo obravnaval odnose med obema Nemčijama. «Dvajset let po ustanovitvi nemške zvezne republike in nemške demokratske republike» je dejal predsednik vlade, «se moramo izogniti nadaljnji odložitvi nemškega naroda ter se moramo potruditi, da dosežemo enotnost Nemcev z urejanjem sožitja». To narekuje, da je ne interesi Nemcev marved

ni izključna zadeva enega samega ministrstva, marveč da skrbi za celotno vladno politiko, politiko varnosti, evropsko politiko in napore za ohranitev enotnosti nemškega ljudstva in dobrih odnosov med ločenima deloma Nemčije» je poudaril kancler.

Zatem je Brandt dejal, da hoče vlada liberalcev in socialistov začeti s poljsko vlado pogovore, ki bodo zagotovili perspektivo za normalizacijo odnosov s tem narodom. Bonn bo v kratkem predložil varstveni zakon, ki bo omogočal, da bo pripravljen k izboljšanju gospodarskih, kulturnih in političnih odnosov med obema Nemčijama.

«Prekrstili smo ministrstvo za vsenemške vprašanja v ministrstvo za odnose med Nemci, tako da bi bilo jasno, da politika za Nemčijo

Brandt je nadalje dejal, da bo nova vlada podpisala pogodbo o neizključni jedrskega orožja, kakor niti bo prejel nekatera vojna posredstva. Ponudba o odgovorih uporabe sile se nanaša tudi na vse države vzhodnega bloka. Kar se tiče ZSSR, je zvezna vlada pripravljena skleniti sporazum, s katerim bodo pokopali spomine na preteklost in na vse, kar se zadržuje medsebojne odnose Nemška vlada smatra pravico Nemcev do samoodločbe za nedotakljivo, toda ne vztraja več na tem, da govori v imenu vseh Nemcev, to je tudi tistih, ki so se pridružili sovjetskemu zvezu. Posredno s tem potrjuje voljo, da se prizna NDR, da je dejstvo, tudi če se ne sprejme v celoti njena izjava, ki jo o potrditvi tudi na burmeski konferenci in so jo osvojili sovjetski voditelji.

Brandt je ponovno poudaril, da je Nemčiji zelo potreben mir in da po politiki politične varnosti kot po politiki varnosti. Brandt je poudaril, da je potrebno, da se pripravi na razne odnose z vzhodnimi državami, ki ostaja med Parizom in Bonnom, lahko odločilno prispeva v tem pogledu. Odnosi med Nemčijo in Francijo bi lahko bili za zgled drugim evropskim državam. Razširjen imperativ EGS potrebuje Veliko Britanijo kakor tudi druge države, ki žele vstopiti vanjo.

Ko je govoril o prihodnji konferenci šestih v Haagu, je kancler dejal, da bo zelo važna. Ta konferenca bi lahko pripomogla k razširjenju in izpolnitvi evropske skupnosti, ali pa bi se lahko spregledala v nevarno krizo. Skladnost, ki ostaja med Parizom in Bonnom, lahko odločilno prispeva v tem pogledu. Odnosi med Nemčijo in Francijo bi lahko bili za zgled drugim evropskim državam. Razširjen imperativ EGS potrebuje Veliko Britanijo kakor tudi druge države, ki žele vstopiti vanjo.

Brandtov govor je naletel na precejšnje kritike nemških demokristjanov, ki jim je bila zlasti trditve, da je treba okrepiti v nemški demokracijo, kar jim je to zelo nelo kot nekaj očitek Kiesinger je dejal, da vsebuje izjavo mnogo praznih obljub in protislovij. Skupino OUS je v nemški izjavi o ponudbi pripravi s Poljsko in vzhodno Nemčijo, če da potneni izjava veliko odpudiv.

ZAKLJUČNO SPOROČILO PO KONČANEM OBISKU

Večja gospodarsko-vojaška integracija med SZ in ČSSR

MOSKVA, 28. — Hitrejša integracija čehoslovaške in njene gospodarstva s Sovjetsko zvezo, možen, a ne obljubljen umik sovjetskih čet iz ČSSR priložnostno spominjajo, tesnejše sodelovanje na vsem področju so sad javnega priznanja čehoslovaških partiskih in državnih voditeljev upravičeno priznanje sovjetskega vpora iz avgusta lani.
Gustav Husak, Oldrich Černik, Ludvik Svoboda, Stefan Sadovsky in drugi češki in slovaški politični predstavniki so se včeraj po enotedenskem obisku v SZ poslovlili od sovjetskih gostiteljev in prispeli pozno zvečer v Prago, kjer je bilo medtem objavljeno uradno poročilo o sovjetsko-čehoslovaški. Sporočilo v bistvu obravnavlja politične dogodke iz lanske pomladi, o kateri trdi, da je dala «močnost revizionistom in oportunistom, da so napadali partije in to s pomočjo «znanje reakcije».
«Čehoslovaška delegacija», nadaljuje tiskovno sporočilo, «je pozitivno ocenila akcijo bratskih socialističnih držav v kritičnih dneh v letu 1968 in meni, da predstavljajo dejanje mednarodne solidarnosti, ki je prispevalo k uničenju protisocialističnih in protirevolucionarnih sil».
V tiskovnem sporočilu, ki so ga podpisali sovjetski in čehoslovaški državni in partijski voditelji, je dana nato definicija tako imenovane «omejene suverenosti», ko zatrjuje, da se «SZ in ČSSR strinjata glede razrednega pristopa k vpra-

Položaj v tragično prizadeti Banjaluki se je začel postopno normalizirati

(Nadaljevanje s 1. strani)

Je štab za obrambo sestel že 30 minut po prvem potresu in da je imel položaj docela v svojih rokah, da je ukazal, da zapro šole, izselijo stanovanske zgradbe, bolnišnice in druge stavbe, tako da je bil drugi udarec pričakovan z vsaj možno mero opreznosti.

Prebivalci so se zaredno disciplinirano obnašali in pomoč je naglo prišla z vseh strani. Včeraj je vse mesto spalo zunaj in so razporeženi samo s 7000 šotori, danes so prispeli novi šotori in je predsednik z zadovoljstvom ugotovil, da so prejšnji vstavi, da bodo kupili in materialnih rezerv dovolj, kot bo to potrebno. Dodal je, da bodo zvečer, tako da vsi spali pod šotori. Kruh dobivajo iz Sarajeva, zdravstvena zaštita je do-
bra in je dovolj zdravstvenega osebja. Zda je treba organizirati življenje v improviziranih naseljih, skrbeti za sanitarije in podobno. V teh dneh bodo izplačali zaposlenim akontacijo in organizirali bodo trgovsko mrežo. Babič je tudi povedal, da so težko prizadeti tudi sosedne občine. V Laktaših je 70 odst. stavb onesposobljenih, v Čelincu pa celo 90 odst. in vse šole neuporabne.

Predsednik Tito je izjavil, da je povsem jasno, da mora vsa skupnost pomagati Banjaluki in okolici, glede materialne škode. Še dobro je, da ni več človeških žrtev. V tej zvezi je izrečno pohvalil štab, da so bili oprezní in ker niso dopustili, da bi ljudje bili v prostoru, kjer običajno prebivajo. Težko je preboleli žrtve, ki so padle, saj je izgubljen del družine, vendar, pa

V trenutku najhujšega sunka prestrašeni ljudje bežijo iz središča Banjaluke

Nejaki sekund potem, ko se je v Ulici Maršala Tita zrušil na cesto del stanovanjskega poslopja

Poslopje, ki so ga meščani Banjaluke imenovali »Titanik«, kjer so pod ruševinami našli štiri mrtve

Pripadniki JLA so prvi prišli meščanom na pomoč in so kar s tanki odstranjali ruševine. Tudi pod ruševinami našli štiri mrtve

PO PROTESTU DALMATINSKIH DUHOVNIKOV Le splitski nadškof «primas Dalmacije»

Ta naslov pripada sedaj beneškim patriarhom

SPLIT, 28. — Kot poroča tiskovna agencija »Relazioni religiose« je 120 od 168 duhovnikov, ki pripadajo splitski nadškofiji, podpisalo dokument, ki ga naslovijo na Vatikan, s katerim protestirajo proti nedavnemu sklepu sv. Stolice o ustanovitvi novih jugoslovanskih nadškofij.

V dokumentu obžaljuje dejstvo, da se ni bil imenovan novi zagrebski nadškof, ostro kritizirajo, da zadržana nadškofija spada direktno pod sv. Stolicu in zahtevajo, da pri-
pomoči splitskemu nadškofu tradicionalni naslov »primas Dalmacije«, ki ga vedno imajo v rokah beneških patriarhov.

Vest o protestu duhovnikov »protestatarjev« je objavil uradni jugoslovanski tisk in škofovska glasila v Zagrebu in Ljubljani.

(Op. ur.: Dosele naše uredništvo ni zasledilo še nobene vesti o tem, da bi bili splitski duhovniki protestirali proti izključitvi Slovenskega primorja iz slovenske metropolije.)

55 RAZSTAVLJAVEC IZ 14 DRŽAV

Danes bodo v Turinu odprli mednarodni avtomobilski salon

Novi cene Fiatovih vozil in «A 112»

TURIN, 28. — Jutri bodo odprli v Turinu 51. mednarodni avtomobilski salon. Danes je bila v muzeju »Biscaretti di Ruffia« tradicionalna tiskovna konferenca, ki predstavlja prvo dejanje te velike turinske razstave najmodnejših vozil. Predsednik salona dr. Biscaretti in generalni direktor dr. Giovanni sta orisala karakteristike prireditve, ki zaključuje letno sezono mednarodnih salonov.

Na letošnjem turinskem salonu bo 55 razstavljalcev iz 14 držav predstavilo obnovo vozila 63 italijanskih in tujih znamk. Vse razstavljeni avtomobili bodo v celoti novi, s 16 dni znane 30.000 kvadratnih metrov površine. Novost letnjega salona je v tem, da bodo razstavljeni izključno osebne avtomobile, prikolice, opremo za mehanizirane delavnice, nadomestne dele in približne, medtem ko je za razstavno industrijskih vozil predviden salon, ki naj bi bil vsaki dve leti.

Poleg novih modelov tovornih Fiat, Alfa Romeo in Autobianchi, ki so več ali manj že znani, bo Abatini prikazal nov prototip dvosedneža športnega coupéja s 1600 k. c. Ostale novosti so: petosedni vozilo »sio fidia 1970« (5700 k. c.) s hitrostjo 230 ali 240 km na uro, »fulvia« in »flavia 2000« tovarna avtomobila, ki bo razstavila tudi »mini«, ki je presegla proizvodnjo dveh milijonov vozil.

Med tiskovno konferenco so objavili tudi podatke italijanske proizvodnje v prvem tromesečju 1969. leta: domača industrija je poslala na trg 1.308.281 vozil, kar je 6,18 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Največ je bilo osebnih avtomobilov in sicer 1.211.077, medtem ko je bilo industrijskih vozil 97.204. Tu iz zvoza se je povečal in sicer za 20,90 odstotka. Vseh izvoženih avtomobilov je namreč 510.621. Domnevajo, da bo letna proizvodnja dosegla 1.740.000 vozil, od katerih bodo 690.000 izvozi.

PROTI IZPLAČILU 1 MILJONA FRANKOV

Triletna Sophie Duguet zopet pri srečnih starših

Policija že na sledi ugrabiteljem?

SOISSON, 28. — Triletna Sophie Duguet, hčerko premožnega kmetarja iz Saint Badryja, ki so jo ugrabili v petek, so izpustili, če prej pa so morali starši plačati 1 milijon frankov (110 milijonov lir) odkupnine. Dekletke so našli okoli 4 ure pri ustavljenem avtomobilu, ki so sporočili ugrabitelja, nedaleč od policijske postaje v Soissonu.

Duguetovo je v petek ugrabil bratrat moštakar, ki se je v spremstvu 17-letnega dekleta sprejel po stezi kakih 1500 m od posestva Duguetovih. Policija je takoj uveljavila preiskavo, vendar ugrabitelja so bili tako spretni, da so zabilježili vsako sled za seboj. Ni niso pomagali policijski psi in niti helikopterji. Starši triletnega dekleta so spoznali, da jim ne preostane drugega kot, da se pokorijo zahtevam ugrabiteljev.

Nekaj ur pred izpustitvijo male Sophie so ugrabitelji najverjetneje očetu visilno odkupnine in mesto, kjer naj bi pustil denar. Policija se je začela odločati, ali preiskavi in tako je Philippe Duguet ugodil zahtevam ugrabiteljev, ki so držali besečo in hčerko izpustili.

Takoj zatem pa je policija nadaljevala začasno preiskavo preiskovalcev. Duguet ni hotel povedati, kje je pustil denar, vendar je dal razumeti, da so vse številke bankov, posredniške in karabinerske sile zasledile. Med policijo in pripadniki mafije je prišlo do streljanja, ki se je končalo z ranjenimi na obeh straneh. Policija je priprila 19 ljudi, drugi zborovalci pa so usli, a so pustili na kraju luksuzne avtomobile. Večina pripril se izgubila, da se niso udeležili zborovanja, temveč da so nabirali gose, drugi pa so priznali, da so se zbrali z namenom, da preuredijo mafijo. Danes je policija priprila dva pripadnika »častne družbe«. Med zborovalci so bile tudi ženske, ki jih policija išče zaradi raznih umorov. Ti so seveda še vedno na svobodi.

BLIZA SE CAS OBACUNA

Nove aretacije pripadnikov mafije

REGGIO CALABRIA, 28. — Kalabrijska mafija je ostala verjetno brez voditeljev. Brez dvoma so vsi v zaporu, nekatere pa se iščejo in je baje vprašanje časa, da padejo v roke policijskim organom. Kot je znano se je kakih 150 pripadnikov »častne družbe« zbralo na zborovanju na Aspromontu, kjer so jih policije in karabinerske sile zasledile. Med policijo in pripadniki mafije je prišlo do streljanja, ki se je končalo z ranjenimi na obeh straneh. Policija je priprila 19 ljudi, drugi zborovalci pa so usli, a so pustili na kraju luksuzne avtomobile. Večina pripril se izgubila, da se niso udeležili zborovanja, temveč da so nabirali gose, drugi pa so priznali, da so se zbrali z namenom, da preuredijo mafijo. Danes je policija priprila dva pripadnika »častne družbe«. Med zborovalci so bile tudi ženske, ki jih policija išče zaradi raznih umorov. Ti so seveda še vedno na svobodi.

Presajanja srca so draga

Ob smrti francoskega meniša Boulogne je bil spet govor o presajanju srca. Ponovno so izvedenci govorili o tem uspehu, ki je do sedaj neuspešno. Nekateri so mišljeno spregovorili tudi o moralnih platih tega vprašanja, če je namreč pri tako redkih časih uspehih sploh dovoljeno — z moralnega vidika — presajati srce s človeka na človeka, posebno v zvezi z dejstvom, da so v nekaterih primerih bili pri presajanju srca smrti »darovalca« baje prenešli. Govor je bil tudi o tem, kako naj se medicinska zavaruje pred tistimi, ki bi znali posamezni težavni primer izkoristiti tudi s finančne strani. Za vedno presajanja srca misli se torej obravnava z vseh strani, razen z ene, s finančne strani, namreč, koliko ena presaditev stane.

Revija »Medical News« piše, da stane presaditev srca od 20 do 30 tisoč dolarjev, torej od 12 do 18 milijonov lir. To so sami suhi stroški, brez honorarja glavnemu kirurgu in skupini njegovih sodelavcev, ki za takšno operacijo še ne zahtevajo odškodnine, ker jemljejo tovrstne operacije še vedno le kot govni številki utemeljeni. Povzemo analizo računov, iz bolniš-

FRANČEK SAJE V vrhovih belogardističnega narodnega izdajstva

V tem trenutku je aktualno samo eno osvobodilno: slovenski narod je treba osvoboditi od komunistične OF in to takoj! Osvobodilno izpod tuje okupacije ni v naši moči in je vsak tovrstni aktivizem blaznost, ker nas more samo uničiti, ne da bi nas ščitilo mednarodno pravo ali katera koli druga sila na svetu. To osvobodjenje je odvisno od zaključka vojne.

Vsekakor ne bomo spremenili našega dosežanega stališča glede OF, temveč bomo našo neizprosno borbo proti komunistični OF z vsemi silami nadaljevali, dokler ne bo nestvor uničen...

Meseca marca in aprila 1942 so stražarji v sodelovanju z italijansko policijo imeli pred franciskanskim cerkvijo in na Krekovem trgu zasede tre fašiste opozarjali na mišoidne akademike, pristaje osvobodilne borbe. Stražarske skupine so po Ljubljani zasledovale vodilne funkcionarje Osvobodilne fronte, da bi jih izročile italijanskim karabinjerjem. Sredi aprila 1942 je italijanska policija na Erlichovo intervencijo vdrla v Jegličev dom in aretirala veliko katoliških akademikov, simpatizerjev osvobodilnega gibanja. »Dr. Gosar je v neki družbi rekel, da je Erlich dal seznam komunistov iz Jegličevega doma in da mu je to povedal nekdo na komisariatu: češ da ni treba intervenirati, saj je profesor Erlich postal seznan, katere je treba aretirati.« (Casarjev dnevnik).

Stražarji pa se niso več zadovoljili samo s ovaženjem italijanske policije, ampak so s privoljenjem in v zadovoljstvo okupacijskih oblasti privzelo osvobodilnega gibanja aretirati kar po cestah in celo vdirali v stanovanja. Aretirane so vodili v Akademski dom na Miklošičevi cesti in v Lichtenurinov zavod na Ambroževem trgu v Ljubljani ter jih zasliševali, prepeleli in nato izročali italijanski policiji.

To prvo oboroženo belogardistično skupino sta vodila dr. Ciril Zebot in Marko Natlačen, sin bivšega bana. O delovanju tega stražarskega policijskega oddelka najdemo precej beležk v Casarjevem dnevniku in drugih.

Ze 21. marca 1942 so aretirali Antona Simnovca, ga odpeljali v Kalandovo stanovanje, kjer so ga zaslišali, nato pa izročili italijanskim okupatorjem: »Simnovca smo izročili policiji, da to vse izpove, kar je nam.« (Casarjev dnevnik). Čez dva dni je neki vodilni član SLS opazil »skupine, ki preiskujejo ulice (Kalan, Casar, Porovne) Z italijanskimi oblastmi se odpelejo neznankom, na nekaj važnega. Dne 27. marca pa je isti zabeležil, da je stražar »Kalan ob pol deset uri streljal v Komenskovo ulico na nekoga, baje je hotel nekoga akademika Ambrožiča, a je pomotoma drugrega, baje nekoga Ogorevca, sina doktorja Ogorevca.« Dne 7. aprila so »zajeli pred Ljudsko kuhinjo Gradšar Janka, ki je imel na to napadno ime izstavljen legitimacijo. Pri zaslišanju je priznal, da mu je pravo ime Grašič Viktor. Tiste dni sta dr. Zebot in Casar tudi »ujela nekoga partizana in ga izročila Italijanom. Pred tem pa sta ga tudi močno pretepala, kar je sam Casar zapisal v svoj dnevnik.

O stražarskih aretacijah se je takrat naglo razvedelo po Ljubljani. Osnajali so jih celo mladi, ki so v okviru OUL tudi sodelovali s fašističnimi okupatorji. Ko so hoteli stražarji aprila 1942 izdati podobice s sliko Kikla in Zupca, ki sta bila zaradi narodnega izdajstva obsojena na smrt, so mladi prišli v tiskarno in sredi dela ustavili izdajo. Erlichu so pojasnili, da ne morejo po posvetovanju v odboru dovoliti, da bi Kikel bil skupaj z zupcem, ker Straža sodeluje na tak način z Italijani, da oni ne morejo nositi odgovornosti za to! Casar je v svojem dnevniku pristavil: »Zopet mladi, ki so škofili v hrbet v kritičnem trenutku.«

Dr. Erlich je s slovensko reakcijo videl, da je sodelovanje z okupatorji v borbi proti slovenskemu osvobodilnemu gibanju »ednolice v obliki odzivnih prijav« res zopno, ker nima začelene uspeha in ker za to uslugi slovenski izdajalec ne dobiva nikakih protislužb. Zato je Erlich 11. aprila 1942 povzlel v XI. armadnega zbora izročil svojo spomenico. V njej je formuliral širokopolezno zaroto proti slovenskemu ljudstvu.

Italijanski fašistom je v imenu izdajalske buržoazije predlagal, naj ji »italijanske oblasti omogočijo avtonomno varnostno službo v obliki akademске formacije, meščanske straže in splošne narodne straže po vaseh... Slovenci morajo dobiti v primerih obliki tudi upravno območje, oziroma morajo biti dejanski pritegnjeni k upravljanju pokrajine...«

Po ponovno okrepanju sredine, so celo dolge mesece negotovnosti nad odločnimi protikomunističnimi prenapetosti, zaključuje: »Vedimo vsi, da je napočel čas odločne borbe. Slovenska narodna mladina, ki si šteje v čast in poštenost, da je imela v pravem trenutku odprte, napovedujoče komunistični predrevoluciji boj na ulicah in smrti!«

Stražarsko glasilo »Slovenija v Evropi« je v začetku maja 1942 zavezovala, da so »izkušnje zadnjih mesecev dokazale, da je nepremisljena sama tista maščava, ki je v vseh zmaločene šole dolga trdnost slovenske narodne in jasno katoliške vzgoje...« Hkrati je grozila: »Raznajste s to mladino! Bojte se! Kujti ta mladina je močna in sila vlna!«

»Slovenija v Evropi« je v številki omenjala naročilo londonskega radia v francosčini: Pri vsem svojem zadržanju, da Casar okupacije glejše prejšev na okupacije, da si ohranite svoja življenja in osebno svobodo! V zvezi s tem so »stražarji hkrati manj odločne sodelavce v protijudski zaroti!

»Oportunistični gospodje! Noh ne strahu torej! Zavezniki vaš po zmagi torej ne bodo porinili stran, če si boste verdarle koncepti upali povedati, da ste odkrili, pravstnost na celi črti proti komunistični OF... Korajžijo torej!

Sredi maja 1942 pa so stražarji v svoji propagandi kaj »izdajalske karate KPS«, polni laži, povorbo, citatov iz evanjelja in peških krožnic, že znatnovalno zapislali: »Ze več desetletij deluje komunisti pri nas, toda še nikdar ni bilo ljudstva tako v pest kot danes. Nikdar tudi še ni bil narod v tako stiski, da bi se moral proti komunistu, boriti tajno, kot se mora danes... Toda vojna sreča se ne obmilja... In danes... smo na obrobju poti, da dokončno premagamo tega našega najbolj nevarnega notranjega sovražnika...«

Zdaj je čas, da vse zdrave naroda stopijo na noge. Ta boj ne pozna gledalcev, nihče. Ko prideva k narodu, ne sme ostati pred bojem, na katerem grozi narod. Kdor se čuti porabnega, ne poseže vmes!

V tem »laboratoriu so stražarji, ko so menili, da je pravilen način njihov brezobziren način borbe proti Osvobodilni fronti, trdno pritrjali mali mihaljce, ker niso dovolj nastopili proti slovenskemu partizanstvu. Za škodljive mladostnike in komode sredince so razresničeni sredince razglašali za izdajalske skupine. Priznani član slovenskega zavezi, politični organizaciji slovenske reakcije.

Kljub temu pa dr. Natlačen stražarjem ni odklepal svoje naklonjenosti, ker je z veseljem podpiral upore slovenske množice in prijel za orožje zoper slovenske partizane. Na binkoštno nedeljo 24. maja 1942 je prišel med člane in starešine Straže v jezuitski samostan, kjer so ob svečanem sprejemu novince imeli dvodnevno politično zborovanje. Tudi dr. Natlačen je spregovoril stražarjem. V svojem govoru je izrazil položaj v Ljubljani in pokrajini, kjer se je partizanstvo nevarno razbujalo, laške okupacijske oblasti pa delajo po svoje, ne da bi upoštevale želje in prikloncu je stražarje pozval k večji budnosti in borbenosti proti rodnoosvobodilnemu gibanju.

V oboroženih borbi proti slovenskim partizanskim vojski dr. Erlich je bil nekakšen beseben član odobravalskega organiziranja po hrbtu predlagal politikom obiske pri Italijanih, ki naj bi prišli iz italijanske oblasti, da naredi konec nezdravemu stanju, ker ni naloženo na razumevanje pri politikih, ki ne usmerjajo svoje zadržanje pod vsem OF, se je sam odločil v stopanju do italijanske oblasti.

(1942 — op. F.S.) je izročil vojaški oblasti spomenico, ki jo je hkrati poslal tudi v Rim. To je bila torej druga Erlichova spomenica italijanskim fašističnim okupatorjem, če ni morda Casar s prednjimi šestimi misli na spomenico, ki jo je Erlich že 11. aprila 1942 izročil italijanskim oblastnikom.

ZAČELA JE Z ZASTARELI LADJAMI

Ladje »Splošne plovbe« že 15 let po vseh morjih

Družba ima že 22 ladij s skupno tonažo nad 2.000 ton

Slovensko ladjarsko podjetje »Splošna plovba« je prejšnje dni slavilo 15. jubilej. S tem je slovensko ladjarstvo prekažalo poldrugo desetletje svojega obstoja. Ze šest najstarejših leto plovbo po raznih morjih sveta ladje, ki imajo na srebrnosivem dimniku enega najlepših znakov, kar jih pozna svetovna mornarica: Triglav in morje.

Slovensko ladjarstvo je začelo svojo pot na moč skromno. Pred petnajstimi leti je imelo eno samo majhno ladjo s koma, 550 tonami nosilnosti, ki pa je imela kaj pomno in mogotno ime: »Martin Krpan«. Toda osamljenemu »Martinu Krpanu« se je kmalu pridružil druga, nekoliko večja ladja in lasti »Splošne plovbe«, »Gorenjka«. Ni minilo dolgo časa in valove je zaresel prva resnično čezoceanska ladja »Splošne plovbe« »Roga«. Celotna tonaža tedanjega slovenskega trgovskega ladjarstva je znašala komaj 13 tisoč ton, to pa je ker 5 tisoč ton manj, kot pa jih ima zdaj ena sama ladja iz novejšega časa — »Belakrajina«.

Začetek slovenskega trgovskega ladjarstva sega v obdobje, ko je decentralizacija v Jugoslaviji priključila k življenju namesto dotodanjene »jugolilne« nove plovne družbe, »Splošna plovba« je dobila v uporabo sicer zastarele ladje, to da bile so dovolj za njen hiter in uspešen razvoj. Danes ima to pomorsko podjetje 22 ladij s skupno tonažo nad dva tisoč ton, njihova vrednost pa presega 750 milijonov novih dinarjev. Z njimi dosega »Splošna plovba« na leto okoli 200 milijonov dolarjev kosmatega dobička.

Danes vzdržuje slovensko ladjarsko podjetje redne linije z južnim Atlantikom, z zahodno Afriko in tudi linijo okoli sveta. V sestavi ladje »Splošne plovbe« plove tudi prva avtomatizirana jugoslovanska trgovska ladja, kakršno je redko najti tudi pri mnogih razvitih in bogatih tujih pomorskih družbah. »Splošna plovba« si je Slovenija z natezajo odprla okno v svet. S tem pa je šele dobila pravo svetovno sicer mali košček slovenskega morja.

KOPENHAGEN, 28. — V danski prestolnici so zaprti razstavo pornografske tiska in slik, ki je nalepala na velik odziv. Organizatorji so javili, da si je razstavo ogledalo 52.000 ljudi, ki so prišli v Kopenhagen z avtomobili in tu z letalom iz Anglije, Nemčije, Švedske in drugih držav. Izkupilne razstave je približno 25 milijonov lir.

Obsojen časnik zaradi žalitve SZ

BEOGRAD, 28. — Okrožno sodišče v Beogradu je danes obsojilo bivšega glavnega in odgovornega urednika revije »Krijevne novine« Zorana Gluševića zaradi žalitve Sovjetske zveze in sovjetske armade, na šest mesecev zapore. Sodišče je ugotovilo, da je Glušević v članku, ki je bil objavljen v »Krijevnih novinah« 30. avgusta (to je neposredno pred obiskom jugoslovanskega ministra SZ Gromika v Jugoslaviji) pod naslovom »Pet variacij na temo vroča praška podoba 1968« žalil Sovjetsko zvezo in njeno armado. Obsojeni Glušević ima pravico pritožbe na vrhovno sodišče Srbije.

(Nadaljevanje sledi)

ŠE O MEDDEŽELNEM TURISTIČNEM ZASEDANJU V VIDMU Iz poročil slovenskih, hrvaških in koroških turističnih strokovnjakov

Spregovorili so tudi strokovnjaki za urbanizem iz vseh treh dežel Vsi so poudarili koristnost sodelovanja med sosednimi deželami

Zaradi stavke in naš list v nedeljo izšel in zato nismo mogli poročati o drugem dnevu zasedanja turističnih strokovnjakov iz Slovenije, Hrvaške in Koroške. Poročila iz prejšnjega zasedanja so objavili včerajšnji listi. Včerajšnji listi so objavili tudi poročila iz zasedanja, ki se je danes v Vidmu odvijalo. Poročila iz zasedanja so objavili včerajšnji listi. Včerajšnji listi so objavili tudi poročila iz zasedanja, ki se je danes v Vidmu odvijalo. Poročila iz zasedanja so objavili včerajšnji listi. Včerajšnji listi so objavili tudi poročila iz zasedanja, ki se je danes v Vidmu odvijalo.

Treje poročila so imel član IS Socialistične republike Hrvaške inž. Novčević, ki je obravnaval turizem na Hrvaškem in možnosti medsebojnega sodelovanja. Še posebno je govoril o možnosti turističnih izmenjav med Italijo in Jugoslavijo ter med Furlanijo in Koroško. Rekel je, da obstaja potreba po kombiniranem turizmu s bivanjem ob morju in v gorah deloma na italijanskem ozemlju. Predlagal je, naj bi izdali skupen zemljevid in propekte, ki bi se nanašali na sosedna alpska in območja področja Italije ter sosednih dežel Slovenije in Hrvaške v Jugoslaviji. Skupno naj bi tudi nastopili s predlogom na treh tržniških mestih, kjer bi se odvijale agencije in hotelska podjetja svoje strani tudi načrtno sodelovali.

Sledilo je poročilo ravnanja inštituta za urbanistično stanovanje in oblikovanje v SRH dr. Zvonka Petrinovića o regionalnem urbanističnem načrtovanju in turističnem razvoju na Hrvaškem. Poudaril je, da je potrebno pri sestavi načrta za severni Jadranski morje, da se upošteva tudi potreba po stalnem izmenjavanju informacij o tehničnih in znanstvenih pridobitvah med specializiranimi organizacijami dežel in držav. To sodelovanje bo nedvomno tudi ugodno vplivalo na razvoj turizma, na boljše medsebojno razumevanje in na opekitev prijateljskega, kar pomeni tudi prispevek k gospodarskemu razvoju sosednih narodov.

Poročilo je imel tudi vodilni funkcionar Urada za načrtovanje pri koroški deželni vladi dr. Hugo Hansej, in sicer o urbanistični ureditvi Koroške. Med drugim je poudaril, kako važna je za Koroško njena južna meja z Italijo in Jugoslavijo. Rekel je, da izvirna iz tega najustojeno sodelovanje in razviti urbanistični območji. Le če bodo na tem turistični uskladi dejavnosti, bo možen splošen uspeh.

Zadnje poročilo je imel namestnik ravnanja Urada za regionalno planiranje v SRS Vinko Mlakar o regionalnem prostorskem in urbanističnem planiranju ter turističnih razvojnih programih v SR Sloveniji. Podobno kot dr. Petrinovića za Hrvaško je Mlakar orisiral vrsto podatkov ter nekatere posebnosti Slovenije, zlasti glede regionalnega urbanističnega in turističnega načrtovanja in zvezi z razvojem turistične dejavnosti. Zelo obširno je orisal programe turističnega razvoja in načrte za čim večje ovrednotenje nekaterih področij v Sloveniji. Pri tem je poudaril, da je treba na Koroško in na usklajevanje alpskega turističnega centra v Bovcu, s čimer bi se odpravila gospodarska zastočnost tega alpskega področja. Rekel je, da že obstaja posebna komisija za tehnično usklajevanje dolocenih vprašanj med Slovenijo in Koroško. Podpiral je tudi predlog dr. Petrinovića za iz-

Kanadsko gorivo za sovjetski «plasma jet»

OTTAWA, 28. — Kanadska družba «Canalum» Minig Corporation of Canada je pred dnevi prodala Sovjetski zvezi 10 ton celovitega oksida, verjetno za potrebe sovjetskih znanstvenikov pri izdelavi «plasma jeta», to je motorja na plin, ki ga so ga sovjetski znanstveniki pred kratkim izdelali. Prvi zametek motorja na jone datira izpred 10 let in je idejo o tem patentiral pri washingtonskem patentnem uradu Albert M. Rubenstein, ki sicer deluje v ameriškem obrambnem ministrstvu. Rekel je, da ideja vojaške tajnosti, ni bila Rubensteinova ideja ob objavi vse do marca letos. Vendar se je tudi tokrat, letos marca, o vsem tem kaj malo vedelo. «New York Times» je v svoji rubrici o iznajdbah in odkritjih objavil le to, da se, po ideji ameriškega izveščevalca, čez, ki je sicer zelo redek kemični element, na sončni svetlobi jonizira in pri tem proizvaja jedrske celice, ki se pozitivno in negativno naelektrijo in elektrici energija, ki se porablja na tak način, torej ob samem stiku med cezijem in sončnimi žarki, se more primerno uporabiti in izkoristiti kot katera koli druga energija, ki jo človek umelo proizvaja.

Poročilo iz dokumentov in načrtih, ki jih je Rubenstein predložil v Washington, bi bil kakor kilogram zlata dovolj za mednarodno poročanje. Na vesilski ladji bi zanje čezja hranili v posebnem kontejnerju, skozi katerega okno bi prihajali v stik s cezijem sončnih žarkov. Pred 10 leti je to bilo le čista fantazija. Kljub temu so sovjetski in ameriški znanstveniki vztrajno delali na tem, da bi to fantastično zamisel tudi praktično uresničili in pred tednom dni je Sovjetska zveza objavila izdani motor na jone. Gre za mehanizem, ki izkorišča omejenost posebnosti cezija in dušika iz atmosfere. Ta motor mora baje delovati le v ozračju, ne more pa delovati v vesoljskem brezračnem prostoru. To se deluje, da bi motor na jone mogel delovati nekeje med 100 in 400 km višine, seveda v odnosu na Zemljo.

Jasno je, da ima ta motor predvsem druge motorje v tem, kar mu zadošča za dolgo potovanje. Je majhna količina goriva. Vse ostalo je, da se novi motor ne porablja za pogon raketa, pač pa za tisti letala, ki pa bi letela na velikih višinah. Samo ob sebi se razume, da bi v tem prišla v poštev in nadzorovalna letala. V zvezi s sovjetskimi nakupom cezija za oksida v Kanadi se ne da za potovanje reči, ali gre za nakup, ki je namenjen motorju na jone.

Katastrofe v Jugoslaviji in po svetu

POTRESI IX. STOPNJE V LETIH 1960-1969

OBNOVITVENA DELA SO TRAJALA SKORAJ TRI LETA

Hrvatsko narodno kazališče bo ponovno dvignilo zastor

Obnova je stala okoli 5 milijard dinarjev - Zagreb bo imel eno najmodernejših gledališč v Evropi - Tudi delovni kolektivi soudeleženi

ZAGREB, 28. — Čez točno mesec dni, torej 28. novembra, se bo v tukašnjem Hrvatskem narodnem kazališču ponovno dvignil zastor, ki se ni dvignil pred zagrebškim občinstvom že tri gledališke sezone. Po skoraj treh letih se namreč končujejo restavracijske dela v tem lahko slavem hrvaškem gledališču, ki ima za seboj tako bogato zgodovino. Ko se je odločilo o obnovi zagrebškega gledališča, smo pred obnovo imeli tri poročila: prvi je bil o tukašnjem Hrvatskem narodnem kazališču, drugi o obnovi zagrebškega gledališča, tretji pa o obnovi zagrebškega gledališča. Po obnovi zagrebškega gledališča je stala nič manj kot 5 milijard dinarjev. Nekateri menijo, da je to bilo predrago, drugi pa ne. Vseeno je to bilo potrebno, da se zagrebško gledališče vrne v svoj prvotni obliko. Obnova je stala okoli 5 milijard dinarjev. Zagreb bo imel eno najmodernejših gledališč v Evropi. Tudi delovni kolektivi soudeleženi.

Obnova je stala okoli 5 milijard dinarjev. Zagreb bo imel eno najmodernejših gledališč v Evropi. Tudi delovni kolektivi soudeleženi. Po obnovi zagrebškega gledališča je stala nič manj kot 5 milijard dinarjev. Nekateri menijo, da je to bilo predrago, drugi pa ne. Vseeno je to bilo potrebno, da se zagrebško gledališče vrne v svoj prvotni obliko. Obnova je stala okoli 5 milijard dinarjev. Zagreb bo imel eno najmodernejših gledališč v Evropi. Tudi delovni kolektivi soudeleženi.

Kamen in bron v devinskem gostišču «L'Approdo»

Okoli 35 kipov v bronu in kamnu, ki so jih razstavili Dusan Džamonja, Drago Tršar, Bruno Azet, Ugo Carà, Marjan Černe, Luciano Ceschia in Gianni Grimaldi, so dokaz uspešnega kulturnega izmenjavanja ob meji, a tudi krona poletnih razstav na devinskobrezinski obali. Pobudo za to razstavo na vrtu hotela «L'Approdo» sta dala njegov vodja Dusan Džamonja in kipar Azet. Vsi, ki ljubijo umetnost, srečno izpeljajo ob sodelovanju tamkajšnje ustanove za turizem, ki je oskrbela lep in bogat katalog, kjer se prvič opaža prizadevanje v pravilnem podajanju naših imen (16 uporabnih šumovskov proti 12 opuščenim).

Primerjava del razstavljavcev ni možna, ker hodi večina umetnikov enak svoj pot. Vendar pa nam je Tršar v velikih bronih takoj spoznal, da se ni odaljil od pred leti priznane načina v galeriji «Cavan» Vozarja pri enačbi 1 + 1 + 1 = 1, množica, ki jo je izvedel iz nastanka kapnikov doma čih jam. «Stalagiti», «Čloneški» rešev in med ljudmi in bogovi so tu gotovo najbolj človeško občutje.

Temu se ne umika niti Ugo Carà v malih bronih. Je pa v nasprotju s kolektivnostjo Tršarja, zasidran v individualnosti zgodovinskega Sredozemlja, kamor da leš sega njegov rodovnik. Od tod «Kariatida» in «Kleopatra» v arhaičnosti izdelave.

V Bologni rojeni Gianni Grimaldi tudi sam podzavestno čuti te daljne vezi z etruskanskimi kiparji in zlatarji v posebnosti pri razstavi v bronu «Glava-čelada» in svetleče gladki površinski obdelavi. Na prav širokem razponu vsega dob, do kozmičnega dojemanja umetnosti, ustvarja Bruno Azet svoja zanimiva dela v železu.

(Nadaljevanje na 6. strani)

ZA NAS IZREDNO VAŽNO DOKUMENTARNO GRADIVO Iz knjige «Aula IV»

Vsi procesi proti Slovincem in Hrvatom in drugim antifasistom iz Jul. Krajine pred fašističnim Posebnim tribunalom (1927-1943)

Sodba št. 39 od 23. 4. 1932.	Predsednik Ciacci —
Poročevalec Buccafurri.	
Nadaljnji «funkcionar» komunistične partije aretiran v Regio Emilia v novembru 1931. Pri njem zaplenijo veliko propagandnega materiala, vendar policiji ne uspe odkriti, s kakšnim delom se ukvarja. (Pripadnost h KPI in propaganda.)	
Depangher Mario, Koper (Ts) 8. 9. 1897, ribič	7 —
Sodba št. 46 od 7. 6. 1932.	Predsednik Saporiti —
Poročevalec Buccafurri.	
Trije obtoženci so «funkcionarji» komunistične partije. Po prihodu iz Francije delujejo v raznih krajih, še posebej v Venetii, vse do oktobra 1931. Izvajajo nove smernice KPI za delovanje v notranjosti fašističnih organizacij. Izjavljajo «da niso obnovili komunistične partije, ki v Italiji ni nikoli prenehala obstajati vse od njene ustanovitve» (Ustanovitev KPI, pripadnost isti in propaganda.)	
Grati Giacomo, Romagnano (No) 27. 2. 1903, zidar	10 —
Scarpone Paolo, Turin, 12. 7. 1905, tehnik	12 —
Usaj Venceslao, Krmin (Go) 20. 1. 1906, mehanik	12 —
Sodba št. 29 od 6. 4. 1932	Predsednik Tringalli —
Poročevalec Presti.	
V aprilu 1931. leta je nekemu policaju uspelo vrniti se v furlansko komunistično organizacijo pod lažno obliko partijskega kurirja. Temu je sledilo več aretacij. (Ustanovljanje KPI, pripadnost isti in propaganda.)	
Maruzzi Amleto, Videm, 2. 2. 1912, mizar	2 —
Chiondani Bernardino, Humin (Videm) 29.1.1911, krojač	2 —
Zanuttini Perseo, Cussignacco (Vi.) 19. 6. 1903, dekorater	4 —
Chidussi Quirino, Cussignacco (Vi.) 17. 10. 1904, mizar	oproščen
De Paoli Edoardo, Videm 27. 12. 1907, mehanik	oproščen
Chiondani Armando, Cussignacco (Vi.) 31. 12. 1908, mizar	4 —
Periz Globatta, Videm 14. 9. 1908, mehanik	4 —
Tondo Angelo, Paderno (Vi) 6. 2. 1904, mizar	3 —
Pollo Mario, Krmin (Go) 24. 9. 1911, električar	1 —
Basello Giobatta, Castions (Vi) 22. 9. 1901, delavec	oproščen

LETO 1933

Sodba št. 8 od 27. 3. 1933.	Predsednik Ciacci —
Poročevalec Buccafurri.	
«Funkcionar» komunistične partije aretiran v Riminiju 9. oktobra 1931. Imel je številne slike v raznih neugodnih krajih (Obnove KPI.)	
Postogna Giovanni, Milje (Ts) 11. 11. 1903	7 —
Sodba št. 23 od 20. 9. 1933.	Predsednik Le Metre —
Poročevalec Buccafurri.	
V marcu 1932 se v Milano odkrije notranji center komunistične partije. Frausin, ki je bil aretiran v Genovi, prevzame nase vso odgovornost. Ostali obtoženci, ki so imeli potvrdjene dokumente, so bili predstavljeni in sojeni kot funkcionarji iste stranke, ki so pogosto odhajali v tužino, od koder so se vračali z navodili in raznim materialom. 16. obtožencev je bilo oproščenih zaradi amnestije (Ustanovitev KPI.)	
Frausin Luigi, Milje (Ts) 21. 6. 1898, delavec	12 —
Succio Carmelina, Santila (Ve) 27. 5. 1901	8 —
Macchia Umberto, Bologna 6. 10. 1904, delavec	12 —
Oliva Ernesto, Pordenon (Vi) 13. 11. 1896, zidar	5 —
Maruzzi Cesare, Faierone (Ap) 23. 9. 1906, študent	12 —
Mazzoni Virgilio, Introbio (Co), 27. 2. 1897, zastopnik	6 —
Sodba št. 26 od 28. 9. 1933.	Predsednik Le Metre —
Poročevalec Presti.	
Colarich, funkcionar komunistične partije, ki je opravil že več nalog, se leta 1932 ukvarja z organizacijo partije v Julijski krajini, še posebej med prebivalstvom slovenskega in hrvaškega jezika. Raznija se široka dejavnost z razpečevanjem tisočev izdovod časopisa, s trosenjem letakov, izobesjanjem zastav, s proglasi in sestanki v istrskih gozdovih. (Ustanovljanje KPI.)	
Colarich Natale, Milje (Ts) 24. 12. 1908, čevljar	12 —
Purger Clemente, Gabrovica (Istra) 23. 11. 1894, delavec	8 —
Montanja Martino, Dolina (Ts) 2.11.1897, mehanik	6 —

LETO 1934

Sodba št. 24 od 9. 7. 1934.	Predsednik Gauttieri —
Poročevalec Buccafurri.	
V septembru 1933 so bili v Rihemberku (Gorica) razbiti in porušeni fašistični znaki, po ulicah se potoje slovenske pesmi, eksplodirale le tudi več ročnih granat. Vse to za komemoriranje obletnice ustrelitve v Trstu. Glej sodbo št. 29 od leta 1930. (Bazoviški junaki, op. ur.) (Ustanovitev irealistične organizacije, pripadnost le isti, uničenje bora, posvečenega javnemu čestitju) (sic!)	
Birsa Vittorio, Rihemberk (Go) 25. 6. 1907,	5 —
Cebon Riccardo, Rihemberk (Go) 2. 6. 1911	2 3 —
Krizman Andrea, Rihemberk (Go) 20. 11. 1902	3 3 —
Pecenko Albino, Rihemberk (Go) 17. 2. 1910	4 3 —
Piscano Giuseppe, Rihemberk (Go) 21. 2. 1909	3 —
Sever Andrea, Rihemberk (Go) 23. 1. 1905	1 —
Zgonik Antonio, Rihemberk (Go) 25. 12. 1908	1 —
Sodba št. 40 od 16. 10. 1934.	Predsednik Gauttieri —
Poročevalec Buccafurri.	
Tretja skupina furlanskih komunistov. Glej sodbo št. 38, 39, (Ustanovitev KPI, pripadnost isti, propaganda.)	
Flappo Terzo, Videm 3. 11. 1892, kovinar	8 —
Cecotti Giacomo, Buttrio (Vi) 16. 7. 1908, kmet	7 —
Modotto Ernesto, Videm 7. 6. 1907, mizar	5 —
Dressio Mario, Buttrio (Vi) 7. 7. 1909, stavec	5 —
Passoni Primo, Manzano (Vi) 11. 5. 1911, stolar	3 —
Troiano Giovanni, Manzano (Vi) 15.1.1915, stolar	3 —
Coccarelli Ettore, Manzano (Vi) 14. 2. 1914, stolar	3 —
Turchetti Dante, Trevignano (Vi) 18. 7. 1912, mehanik	3 —
Sabadini Pietro, Chions (Vi) 12. 9. 1910, kmet	3 —
Gumini Nemo, Manzano (Vi) 7. 9. 1910, kmet	2 —
Gumini Antonio, Manzano (Vi) 9. 3. 1912, kmet	oproščen
Bolizco Alessio, Buttrio (Vi) 15. 9. 1913, težak	2 —
Bolizco Lino, Buttrio (Vi) 16. 10. 1909, težak	4 —
Mian Riccardo, Pradamano (Vi) 30.10.1902, delavec	4 —
Miani Valentino, Pradamano (Vi) 7. 3. 1907, pek	3 —
Beltramini Santo, Pradamano (Vi) 4. 9. 1902, delavec	3 —
Fattori Luigi, Pradamano (Vi) 1. 2. 1908, mizar	2 —
Patocco Edoardo, Pradamano (Vi) 3.4.1908, delavec	2 —
Serfini Giovanni, Ratenj (Vi) 23. 2. 1908, delavec	2 —

HOROSKOP

DEVILA (od 24. 8. do 22. 9.) S su rovim se boste dosegli nič. Uporabite raje svoj razum. Premalo ste sproščeni v svojih ljubezenskih odnosih.

KOZOROG (od 22. 9. do 20. 10.) Ne dvomite v svoje sposobnosti, ki jih v resnici imate. Povejte dragi osebi vse, kar vam je pri srcu.

VODNAR (od 20. 10. do 19. 11.) Skušajte, kolikor se le da pomirjevalno vplivati na svojega užaljenega sodelavca. Velik odmev neke vaše izjave.

SKORPION (od 19. 11. do 22. 12.) Dobri posli v teku jutra, popoldne delni zastoj. Mladi gledajo na vas dokaj kritično.

STRELEZ (od 22. 12. do 20. 1. 1970.) Sklenili boste kupčijo, ki se zanjo je dolgo potegujete. Nepriznava, toda prijeten obisk.

DEVILA (od 24. 8. do 22. 9.) S su rovim se boste dosegli nič. Uporabite raje svoj razum. Premalo ste sproščeni v svojih ljubezenskih odnosih.

KOZOROG (od 22. 9. do 20. 10.) Ne dvomite v svoje sposobnosti, ki jih v resnici imate. Povejte dragi osebi vse, kar vam je pri srcu.

VODNAR (od 20. 10. do 19. 11.) Skušajte, kolikor se le da pomirjevalno vplivati na svojega užaljenega sodelavca. Velik odmev neke vaše izjave.

SKORPION (od 19. 11. do 22. 12.) Dobri posli v teku jutra, popoldne delni zastoj. Mladi gledajo na vas dokaj kritično.

ŠPORTŠPORTŠPORTŠPORTŠPORTŠPORTŠPORT

Zmaga odbojkarjev Bora na mednarodnem turnirju

V nedeljo je moška ekipa Bora nastopila v okviru priprav za bližnji začetek prvenstva B lige, na mednarodnem odbojkarškem turnirju, na katerem je zaslužen osvojila prvo mesto. Bor je namreč premagal najprej tržaški Libertas s 3:1, nato pa se Ljubljano s 3:1. V borbi za drugo mesto je Ljubljana odpravila Libertas s 3:0. Za Bor so igrali: Plesničar, Veljak, Sergij in Klavdij, Vodopivec, Uršič, Fučka, Urel in Franko. Najboljši med »plavim« bil je Plesničar, ki ga vidi- mo na sliki (levo) v bloku skupno z Orlom

V MLADINSKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU Gaja premagala Triestino 2:1 (0:0)

Oba zadetka za Gajo je dosegel B. Rismondo

GAJA: Kante, Metlika, Marc, Stranščak, Sosič, Grčić, J. Rade- sič, Grčić D., Kralj, Rismondo, Gajda, St. 12 Grčić S., St. 13 Grčić I.

TRIESTINA: Farra, Kravania, Facchin, Pintus, Segan, Bartole, Roman, Machnic, Venier, De Wal- destein, Furlan U.

PRIPOMBE: Sončno vreme, pi- hal je močan veter, gledalcev pri- bližno 100.

STRELOI: V 3' d. p. Rismondo B., v 12' Furlan Triestina, v 20' Rismondo.

KOTI: 6:2 za Triestino.

V nedeljo 26. t. m. se je na no- vem nogometnem igrišču v Padri- čah odigrala tekma med mladins- kima ekipama Gaja in Triestina. Igra kot taka je bila res vrhunska, saj sta Gaja in Triestina ekoli, ki se potegujeta za prvo mesto v končni lestvici. Naša enajsterica se ni predstavila z vsemi standardni- mi igralci, kljub temu tega med- lgro ni bilo opaziti. Povezava z o- brambo, sredino igrišča in napadom je vedno ogrožala nasprotnikovo o- brambo, samo žal čisto vsaka za- ključna akcija ni imela tiste učinkovitosti kot bi jo morala imeti. Nasprotno je Triestina bolj izku- šeno moštvo s starejšimi igralci, ki pa večkrat igrajo grobo, tako da je sodnik celo nekaj minut pred koncem srečanja izključil Barto- leja.

KRONIKA

Takoj po sodnikovem žvižgu se Gaja spustila v napad, toda obram- ba odbije vsako žogo. V 12' igralce Triestina Segan strelja izven ka- zenskega prostora, toda žoga se si- lovitno odbije od okvira vrat. Gaja tekoči odgovori in z lepo, kombinir- ano akcijo preide v vodstvo, toda sodnik razveljavi zaradi zelo dvom- ljivega off-sidea.

V 25' prva menjava v vrstah Gaje. Na mesto napadalca Marca vstopi Grčić Izotok. Od tega trenu- taja tekma tehnično postopoma in prvi polčas se konča z izidom 0:0.

Takoj v drugem polčasu Rismon- do B. z osebno akcijo povelje Gajo v vodstvo. S sredine igrišča je preigral vso obrambo z vratarjem vred in poslal usnje v prazna vira- ta. Po zadetku Triestina močno pri- tisne in že v 9' s strelom Furlana potrese mrežo. Gaja prevzame ta- koj valetu igre in brez prestopa oblega nasprotnikova vrata. V 20' zadnji zadetek tekme. Srednji na- padalec pod žogo Rismond, ki iz precejšnje razdalje ukane vratarja z lepim diagonalnim strelom. V zadnjih minutah postaja igra vedno bolj groba in sodnik v 39' izključil Bartoleja.

S to zmago ekipa Gaja vodi v skupni lestvici. Upamo, da ga bo obdržalo do konca prvenstva.

V petek, 24. t. m. je na sedežu SK Edera nogometna ekipa Gaje prejela plaketo in disciplinsko di- plomo, katero si je prislužila v no- gometnem prvenstvu 1968-1969.

Peter

NOGOMET

Zaostale nogometne tekme ita- lijskega državnega prvenstva A li- ge med Milanom in Bologna, ki bi morala biti na sporedu danes, ne bo. Italijanska nogometna zve- za jo je namreč morala odgoditi na kasnejši čas zaradi stavke ob- činskih uslužbenec v Milanu.

Novega datuma srečanja še niso sporočili.

OBVESTILO

Danes ob 20.30 bo imel Breg- training tekmo na igrišču v Ul. Flavio z Inter San Sabba.

KOŠARKA V MLADINSKEM PRVENSTVU CRDA-Bor 38:37 (22:13)

BOR: CRDA 37:38 (13:22)

BOR: Kralj 10, Sosič, Periot S. 4, Zavadal 2, Hrvatić Walter 11, Hr- vatić Stojan 8, Štokelj, Šare, Škerlj 2.

CRDA: Belleli 6, Palermo, Uxa P. 6, Quarantotto 1, Bevitore 2, So- rini 1, Torzullo 11, Bison, Marche- zio, Uxa G. 9.

SODNIKA: Lagoi in Geruzzi.

PROSTI STRELI: Bor 7:20 (35 odst.); CRDA 6:10 (60 odst.).

Zaradi petih osebnih napak so zapustili igrišče: Periot S. (9'), Hr- vatić S. (20'), Belleli (20'), Bevi- tore (20'), Uxa G. (16').

Tudi v drugem kolu mladinskega prvenstva je peterka Bora doživela poraz.

Borovi so si zapravili zmago v prvem polčasu. Igrali so počasno in čeprav so bili nasprotniki zelo netočni in meti izpod koša, »plavim« uspelo izkoristiti te priložitosti. Nasprotno, z zgrešenimi podajami so olajšali nasprotnikom pot v protinapad. V 12' so borovci uvedli

obrambo na moža, a tudi to ni po- magalo. Izid prvega polčasa je bil 22:13 v prid peterki CRDA.

V drugem polčasu pa so borovci izvajali bolj hitro igranje in to je spri- lovilo nasprotnike v zadrego. Žal pa je moral Partot S. knalu zapustiti igrišče zaradi 5 osebnih napak. To- da »plavim« niso popustili in tedaj se je nepričakovano izkazal Danijel Zavadal. V 10 minutah je »plavim« uspelo nadoknaditi 12 točk. Prav pred koncem, ko je razlika med ekipama znašala le 2 točki, pa je moral tudi Stojan Hrvatić zapustiti igrišče zaradi 5 osebnih napak in borovcem ni več uspelo doseči na- sprotnikov. Izid drugega polčasa 24:16 za Bor.

Glavna pomanjkljivost borovcev je bila tokrat netočnost v prostih me- dih, saj so v dvajsetih metih zadeli le sedem.

Med igralci ekipe CRDA so se izkazali Bevitore (najboljši mož na igrišču), Uxa G. in Torzullo.

L. Pertot

«Bodimo prijatelji, sodelujmo, med seboj pa si pomagajmo!»

Pri Vesni, Poletu in Cankarju so proslavili svoje uspehe na letošnjih 11. SSI

Preteklo soboto in nedeljo so tri- naša društva proslavila zaključek letošnjih SSI. Na Opatovih je Po- let, najuspešnejše društvo te letoš- nje največje slovenske športne ma- nifestacije, v nedeljo popoldne pri- redilo svečano podelitev diplom, ki so jih tekmovalci osvojili v posa- meznih panogah. Razdelitvi diplom je sledil prijeten družabni popoldan, v katerem so mladi tekmovalci in tekmovalke živahno obujali spomin na svoje športne nastope in velike uspehe, ki so jih dosegli na tej manifestaciji.

Pri Sv. Jakobu v Trstu je PD Can- kar priredilo popoldne na- graditev otrok, zvečer pa »starejši« športnikov. Prireditelj je uspe- la zelo dobro in ni manjkalo ne- petja, ne veselja. Predsednik dru- štva M. Magajna je pred razdeli- tvi nagrad v kratkem govoru dejal med drugim tudi naslednje:

»Dragi športniki, če se vam da- nes zahvaljujemo za dosegane u- spehe, vas hkrati vabimo še k dru- gemu delu. Športna dejavnost je le del dejavnosti našega dru- štva, ki je prosvetno društvo in je torej njegova prvenstvena naloga gojiti prosvetno dejavnost, dvigati kulturno raven našega človeka v tej mestni četrti. In ker smo menda edino dejavno slovensko prosvetno društvo v ožjem mestnem središču, je naša dolžnost, da se krepkeje lotimo dela, da pošteno zavijamo rokave, kajti dela je veliko, zelo veliko in v tem smo prepričani, bodo mladi, zdravi in poštovni športniki lahko mnogo pomagali se, veda ob sodelovanju vseh drugih članov in tudi prijateljev našega društva, katere s tega mesta in ob tej priložnosti ponovno vabim k in- tenzivnejšemu delu. Vsi dobro ve- mo, kako potrebna je naša delov- na vna za ohranjanje naše nacionalne bitnosti. Ta naša vna- ma naj stopi preko vas v številne šentjakobske domove, kjer so tudi Slovenci, ki pa so že na robu tega, da na to pozabijo. Morda bi ne bilo napačno, če bi se tudi v tej vrsti dejavnosti lotili nekake tek- movanja, ki bi bilo prav tako ali še bolj plemenito, kot so bila ple- menita športna tekmovanja, katerih rezultate danes skupaj slavimo.

Prejšnjo soboto je bil v prostori- križu društva Vesna v Vesni namen je PD podelilo lične spo- minske brošure kolajne (z vgru- viranim datumom v spomin na 11. SSI) posameznikom, ki so se naj- bolje odlikovali v posameznih pa- nogah.

Najboljšima športnikom društva, Sonji Sirk in Borisu Bogatu, pa so podelili srebrni kolajni za naj- boljše dosegane rezultate.

Sledila je zakuska in veselo raz- položenje je zajelo mladino, ki je ob tej priložnosti se snavala smerne- za intenzivnejše delovanje v okviru SSI Vesne, ki naj bi se tako raz- širila, da bi zajelo vso kriško mladi- no, ki bi tako prišla do še vidi- nejših rezultatov.

K. KOSUTA

V tehnično zelo lepi tekmi Old boys-NK Nova Gorica 2:2

Nogometaši NK Nova Gorica, čla- ni SSI, so v prejšnjem tednu od- igrali trening tekmo proti nekdan- jim igralcem »Zelezničarja« iz Sempetra na športnem stadionu v Novi Gorici. Vreme je bilo sončno, idealno za igranje. Gledalcev preko 500; sodnik Pejočič (Nova Gorica) dober.

NK NOVA GORICA: Vuk (Lut- man), Breclj, Faganel (Klančec), Zizmond, Jerončič, Hlede, Kotnik, Korpar, Majič, Ivčev, Fint (Hvala).

VETERANI: Pignatari (Brezav- šček, Bodnar), Žibznik (Kranjč), Gulin, Tomca, Bevič (Jovič), Biča, Muzetič, Mermolja (Šušmelj), Ušaj (Besednjak), Boja (Anič), Blažič- ka (Uršič V.).

Večkratno slikanje, burni aplavzi občinstva, podelitev rož in klubskih značk, je bilo svečano občeje pred začetkom. Zelo domiselno je vrtnar Pavlič iz Sempetra poklonil dva- šopka nageljnov z napisom: »Parti- zan - Zelezičar« in »Volga - Bra- nko«, s čimer je obeležil zgodovino razvoja nogometa na Gorškem.

Že v 5. minuti je prišel Hlede dosegel gol in nato še Kotnik v 20' tako, da je bil prvi polčas 2:0 za mlade - aktivne.

Pričakovati je bilo, da bodo ve- terani v II. polčasu klonili zaradi pomanjkanja kondicije. To pa se ni zgodilo, pač pa nasprotno. V polča- su so se namreč dogovorili s sta- rim vodstvom (Rudi Mučič, Benja- min Besednjak in Edko Kogelj) ka- ko bodo igrali, odnosno nadaljevali v II. polčasu. Tako niso dovolili, da bi jih mladi še presenečili, sami pa so dali kar dva gola in izenačili. Strelca sta bila v 10' drugega pol- časa Biča (Ivan Marčič) ter v 20' Žička (Renato Blažica). Občinstvo je stare igralce močno bodrilo, ker so večkrat z lepimi akcijami poka- zali kako je treba igrati. Veterani se niso dali ugnati.

Ta tekma je za Novo Gorico in okolico pomenila neko posebno slav- je, kajti po 10 letih in več, so se zopet zbrali nekdanji, zelo kvalite- ni nogometaši iz Sempetra, Vrtojbe, M. rna, Solkana in Nove Gorice, ki so zelo uspešno igrali pri »Ze- lezničarju«. Brez večje reklame in enostavno je bil dogovor izvršen. Vseeno se je zbralo veliko gledal- cev, posebno starejših, ki so obu- jali lepe spomine, ko je »Zelezničar« še igral v jugoslovanski II. zvezni ligi. Tudi organizaci- ja tekme je bila brez komplikaci- cij, v slogu nekdanjega delovanja. Prostovoljni prispevki so navrhili preko 40.000 st. dinarjev, kar je bilo poklonjeno igralcem po tekmi. V »Park Hotelu« je to nedeljo na vrtu odmevala pesem nogometašev v pozno popoldne. Posebno je iz- stopala tista nekdanja »Goričani smo mi...«. V res prijetnem razpo- loženju so igralci obujali spomine, kako so pred tolikimi leti igrali v

Zagreb, Ljubljani, Splitu, Šiben- ku, na Reki in drugod. Med njimi je bil tudi tajnik kluba, ki je vsa pretekla leta delil z igralci vse- dobro in slabo. Namen je bil dose- žen: propagandno za nogometni šport, rekreacijsko za bivše igralce, za trening sedanji I. ekipi in v zadovoljstvo nogometnemu občin- stvu.

Ob tej priložnosti obveščamo, da bo dne 4. novembra, ob 14.30 medna- rodna prijateljska povratna nogo- metna tekma na stadionu via Ba- iamonti v Gorici (Italija), med NK Nova Gorica in Pro Gorizio.

R. VARL

PRIJATELJSKO NOGOMETNO SREČANJE V NOVI GORICI

Takoj po sodnikovem žvižgu se Gaja spustila v napad, toda obram- ba odbije vsako žogo. V 12' igralce Triestina Segan strelja izven ka- zenskega prostora, toda žoga se si- lovitno odbije od okvira vrat. Gaja tekoči odgovori in z lepo, kombinir- ano akcijo preide v vodstvo, toda sodnik razveljavi zaradi zelo dvom- ljivega off-sidea.

V 25' prva menjava v vrstah Gaje. Na mesto napadalca Marca vstopi Grčić Izotok. Od tega trenu- taja tekma tehnično postopoma in prvi polčas se konča z izidom 0:0.

NAMIZNI TENIS V R LIGI

Poraz borovcev tudi v Trevisu

V drugem kolu italijanskega na- miznoteniškega prvenstva B lige je v Trevisu tamkajšnja ekipa Brook- lyn premagala Bor s 7:2.

ATLETIKA

Na atletskem tekmovanju v Vid- mu sta v nedeljo nastopila tudi dva Borova atletičarja: Duško Svab je zasledil v deseterboju tretje me- sto, Voljo Cesar pa je bil v skoku s palico z značko 3,70 m peti.

KOŠARKA

Na košarkarskem turnirju za »Ko- račev memorial« v Gorici je v finalu Jugoplastika (Split) pre- magala Ljubljansko Olimpijo 93:92, v melem finalu pa Spliten Bräu Pe- trarco 86:69.

V Bergamu je OKK Beograd pre- magal videmski Snaldero 79:65.

BOKS

Danes ob 22. uri bodo po prvem sporedu italijanske televizije pre- našali v okviru vsakotrednjega od- daje »Sport« v sredozemsko sre- čanje med Marlanjem in Gigen- tijem. Srečanje, ki bo v Anconi, bo veljalo za naslov italijanskega dr- žavnega prvaka peresne teže.

ODBOJKA

Italijanska odbojkarška zveza je prejela vabilo za udeležbo na mednarodnem odbojkarškem turnirju univerzitetnih reprezen- tanc, ki bo v dnevi od 13. do 17. novembra. FIPAV je vabilo sprejela in bo poslala v Prago šestorico, ki bo zamestek ekipe za prihajajočo univerziado leta 1970 v Tokiu.

JUDO

Na svetovnem prvenstvu v ju- doju, ki je bilo v preteklih dneh v mehiški prestolnici, so dose- gli velik uspeh japonski tekmo- valci. V vseh šestih disciplinah so namreč osvojili zlate kolajne.

KOLESARSTVO

Četrta mednarodna amaterska kolesarska dirka Alpe-Adria bo prihodnje leto sredi meseca ju- nija. Trajala bo šest dni, proga pa bo vodila skozi Slovenijo, Hrvaško, Koroško in Furlanijo.

Veselo razpoloženje na sedežu PD I. Cankar, med razdeljevanjem diplom letošnjih 11. SSI

ROART BRADFORD • gospod Bog in gospodje Izraelci

Humor ameriških crncev

22.

»In zdaj bom razgrnil vo- do v Jordanu, da boste mogli na drugo stran,« je dejal go- spod Bog, »ali boste tekli ka- kor poplašena čreda ovac ali pojdate v redu in počasi, ka- kor se spodobijo ljudem?«

»V vzornem redu bomo ko- rakali,« je odgovoril Mojzes, »saj se nam ne mudi.«

Gospod Bog je pogledal Moj- zesa in mu rekel: »Mojzes, to je zmoti. Oni pojdejo, ti pa ne!«

»Zakaj, Gospod?« se je za- čudil Mojzes. »Mar nisem jaz tisti, ki jih vodim?«

»Ne več, Mojzes,« je odgo- voril gospod Bog.

In zdaj je Mojzes sedel na tla ter premišljal in premiš- ljal. »Well, Gospod,« je rekel,

»kadar si mi kaj dobrega ob- ljubil, si mi to vselej izpolnil. In če mi obetaš nekaj slabega, se tudi ne smem prito- ževati. Nisem še pozabil, kako sem takrat deset božjih zapo- vedi razbil ob glavo Arono- vega teleta. In ti si mi oblju- bil, da za kazen ne smem stopiti v objubljeno deželo, če jih razbijem. In razbil sem jih vseh deset, torej se ne mo- rem pritoževati.«

»Mojzes,« je dejal gospod Bog, »ne očitam ti tega. Prav- zaprav nimam nič proti tebi. In ko bi mogel, bi ti dovolil, da privedeš izraelske otroke v objubljeno deželo. Toda ne morem. To je velika skriv- nost, kako moram upravljati svet, in včasih se zdi, kakor da sem preveč strog ravno do

najboljših ljudi. Pa ni tako. Prav to je skrivnost.«

»Vedno delaš prav, Gospod,« je rekel Mojzes.

»Nočem se bahati, toda še nikoli nisem ravnal nepravil- no, to mi lahko verjameš Moj- zes, tako je, kakor si rekel. Ti prihajaš že v leta. Kar si storil, si storil, tvoj čas je pretekli. Jozue je mlad in dober človek. Nima toliko pa- meti kakor ti, ima pa več mo- či. In zato ga naredim za svo- jega zastopnika.«

»Jozua ne more nihče pre- kositi, Gospod,« je odgovoril Mojzes, »on je nenavadno bi- ster in pameten.«

Medtem so vsi sedeli in gle- dali čez reko. Zdadci je re- kel Mojzes žalostno: »Gospod, če ne ugovarjaš, bom tukaj se- del in gledal, kako pojdejo Izraelci v objubljeno deželo, potem pa se bom z ženo na- stani tukaj in naredila bova majhen vrt, od koder bova vsaj videla tja za Jordan, če že ne smeva čezeti na drugo stran.«

Mojzes je to rekel, toda zdajci ga je nekaj prišlo in že je bil visoko v zraku; neki

kerubin mu je obuval pozla- čene copate na utrujene noge, angeli so mu pokrivali s snež- nobelim plaščem trdna ra- mena in gospod Bog mu je posadil zlato krono na zaskr- bljeno glavo.

»Gospod,« je zaklical Moj- zes, »to je prelepo! To je ju- dovito lepo! Hvala ti, Go- spod!«

»Mojzes,« je odgovoril go- spod Bog, »toli ni objubil- na dežela, ki sem jo objubil otrokom Abramovih otrok, to- le je objubljena dežela za vse dobre in poštene ljudi.«

»I no, prelepo je to, hvala tebi, Gospod,« je zašepetal Mojzes.

ZAVZETJE JERIHE

Ko je gospod Bog razgrnil vodo v Jordanu, da so mogli izraelski otroci na drugo stran, jih je postavil v vrste po štiri može in gospod Bog je prišel s svojega oblaka ter jim govoril.

»Ljubi otroci,« pravi, »vodil sem vas celih štirideset let iz Egipta v objubljeno de- želo. Tako, in zdaj ste vsi tu- kaj in tu je objubljena de- žela.

bi ne kupili nekaj rib?«

»Nisem hrom,« je odvrnil Jozue. »Če bom hotel rib, jih pojdem sam lovit.«

»Vi ste pa res skupuh,« je reklo dekle. »Takole odbiti da- mo, kot sem jaz! Prosim, pre- mislite se, da ne bom mora- la poklicati svojega moža, ki vam bo povedal, po čem so v Jerihi batine.«

»Tega vašega moža bi rad videl,« je rekel Jozue.

»Kdo je že kaj takega si- šal?« je reklo dekle. »Zelo predrzniti ste, mladi gospod, ali ne mislite? Jaz sem pošteno dekle, vi pa si veliko dovo- ljujete. Morda vam nisem do- volj lepa, ampak to je vse- eno, grda pa tudi nisem.«

»Za to ne gre, imate čeden obrazec, gospodična, in figuro tudi,« je rekel Jozue. »Kako pa vam je ime?«

»Rahab,« je odgovorila de- kle. »In kdo ste, prosim, vi?«

»Lepo ime imate, gospodi- na Rahab,« je rekel Jozue. »Morda se vam bo zdelo, da sem bil do vas preveč oster, ampak to je zaradi tega, ker sem tukaj Gospodov namest- nik pri izraelskih otrocih, in

do gospodov Izraelcev je tre- ba biti strog. Ne morem po- magati.«

»Kdo je to, Gospod?« je vprašala Rahab. »In kdo so Izraelci?«

»Kdo je Gospod, pravite?« je vzkliknil Jozue. »Za Kri- ščevo voljo dekle, kaj nisi še nikoli slišala o Gospodu? Mar nisi hodila v šolo?«

»Ne,« je rekla Rahab, »svoj živ dan nisem slišala ne o Gospodu ne o Izraelcih.«

»Well,« je dejal Jozue, »Go- spod ni le tisti, čigar je vsa zemlja, ampak on je tudi vso zemljo naredil. In nebo tudi, če hočeš vedeti. In sploh je naredil skoraj vse drugo, na kar se spomniš.«

»To slišim rada,« je rekla Rahab. »In kdo so Izraelci otroci?«

»To so tisti otroci, katerim je dal Gospod vso tole deželo okrog in okrog,« je odgovoril Jozue.

»Čudno,« je rekla Rahab. »Filistejci tamle v Jerihi še niso ničesar ne vedo, da je tale dežela izraelskih otrok. Oni pravijo, da je vse nji- hovo.«

»Vsak čas bodo zvedeli, ko- ko je to,« je rekel Jozue. »Za- kaj jaz sem prvi človek, ki- koj za Gospodom, in jaz jim prinesem to novico. In ka- dar jaz začnem raznašati no- vice, so to za večino same ži- lostne novice.«

»To se vam vidi, vi lepote,« je rekla Rahab. »Le da je v tem splošna: ljudje v Jerihi imajo namreč okoli čelega me- sta zid, in če kdo pride in jih začne nadlegovati, mu zapro- vrata pred nosom. In če jim kdo pomoli glavo čez zid, mu tresčijo kamen v glavo, pa je.«

»Nič strahu, jaz se filistej- cev ne bojim,« je dejal Jozue. »Poslušajte, mladenič,« je rekla Rahab, »morda se res filistejcev ne bojite. Toda po- vem vam, če jim le pogledate čez zid v mesto, dobite kamen v glavo, tako da ne boste ve- deli, ali je to današnji dan ali pa že prihodnji teden. Pa- zite, povem vam nekaj po- vega.«

»Kar povejte, gospodična,« je rekel Jozue.